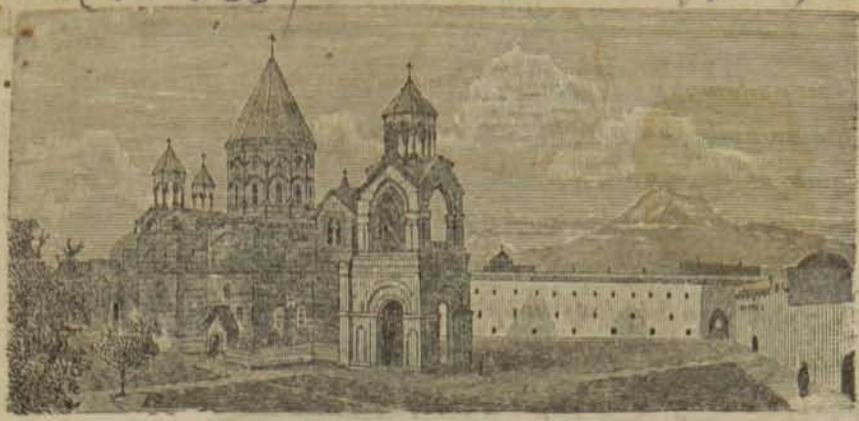

9(47.925)

Handwritten signature

127

Ս Ր Ս Ր Ս Տ

ԹԻՒ Ա. — ՇՐՋԱՆ ԺԳ. 1881 ՏԱՐԻ ԺԳ. ՅՈՒՆՎԱՐ 31.

ՆՈՐ ՏԱՐԻ.

Արարատը՝ իւր ԺԳ. շրջանը ողջունելով՝ պարտք է համարում Հայ մարդ, նախ քան «նոր փառի» շնորհաւորելը զբաղեցնել քեզ մի համեստ եւ հոգեշահ համառօտ խորհրդածութիւնով:

Ահա՛ անցաւ 1880 թուականը եւ յաջորդեց նորան 81ը. եւ ամեն մարդիկ ծիծաղազէմ շտապում են շնորհաւորել միմեանց նոր տարւայ գալուստը, ինչպէս անում են նաւորդները բազմազմանգ եւ այեծուփ ճանապարհորդութիւնից յետոյ ցանկալի նաւահանգիստը հասած ժամանակ: Իսկ ես, Հայ մարդ, քեզ խորհուրդ կտամ նախ եւ առաջ կանգ առնել միանգամ, լարել ուշադրութիւնդ բանալ քո խղճմտանքի առաջ շնորհութեանդ մատականը, զննել անխնայ, զննել առանց աշնախարութեան, ինքդ քեզանից հաշիւ ու համար պահանջը անաչառապէս. եթէ քո անցեալ տարւայ մէջ գործած որո՞ծերդ արգարութեան ու ճշմարտութեան սուրբ օրէնքնե՞ն համաձայն կգտնես, եթէ քո առ Աստուած, առ ընկերս եւ առ անձդ ունեցած պարտականութիւններդ ամենայն ճշմութեամբ լցուցած կգտնես, եւ վերջապէս եթէ քո արգար որժուճեութեամբդ թէ՛ բարոյական եւ թէ՛ մարմնական սհո՞ անցեալ տարւանից կարող եղել ես ստանալ, այո՛ եւ եւ ահա՛ շնորհաւորում եմ քեզ «նոր փառ»

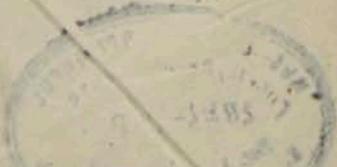
5760-54

բէ՛, ուրախացիր. իսկ եթէ ընդհակառակն՝ յիշեալ պայմանն, որը կատարած չես գտնիլ քո կողմից, լաւ է որ ապարդիւն անցուցած ունայն օրերիդ տխուր պատկերը հայելու նման առաջդ դնես, արած սխալմունքներդ կրկին եւ կրկին նկատես, ցաւիս ու զղջաս, զղջաս եւ անդրդուելի հաստատակամութեամբ ուխտես գոնէ այս ներկայ տարւայ մէջ եւս ինքդ քեզ չմոռանալ պարտագանց եւ օրինազանց չգտնելի, նոյն սխալմունքներդ չկրկնելի, ունայն, անգործ եւ ապարդիւն չանցուցանել կեանքիդ ամենաթանգագին օրերը անմիտ ճպտան պէս անաշխատ ապագայի յուսով ապրելով:

Հասկացիր, որ ժամանակը արագացի անսահման յաւիտենականութիւնից անընդհատ հոսանքով գլորվում անցնում է մեր վերայով եւ անհետանումէ անցեալ յաւիտենականութեան անհուն անդունդի մէջ. իսկ մեզանից ամեն մինիս այդչափ անսահման յաւիտենականութիւնների սկիհանոսից մի քանի կաթիլներ միայն սեպհական բաժին սահմանւած են Աստուածային Տեսչութիւնից եւ այն մեր կենդանութեան կարճատեւ ժամանակամիջոցն է. մենք մեր թէ՛ ներկայ եւ թէ՛ ապագայ կեանքի բարոյական եւ նիւթական պաշարը, երջանկութիւնը այս կարճատեւ ժամանակամիջոցում միայն կարող ենք ձեռք բերել. այն մեր կեանքի միմեանց ետեւից եկող անցնող տարիները ժամանակի անհունութեան վերաբերութեամբ մի քանի աննշան կաթիլներ են, բայց մեր կենդանութեան կարճատեւութեան վերաբերութեամբ՝ գոքա մեր կեանքի նշանաւոր չափերն են կազմում. ամեն մի օրւայ անցնելու հետ ընկնումէ եւ մի քար մեր կեանքի ճնուածքից. մեր կեանքի ամեն մի վայրկեանը ամենամեծ նշանակութիւն ունի մեր ապագայ յաւիտենական կեանքի համար, եւ նորա ապարդիւն անցուցանելը անփոխարինելի կորուստ է մեր կողմից. Երկայն ամեն մի վայրկեանը բովանդակումէ իւր մէջ մեր ապագայ յաւիտենական մահը եւ կեանքը, երջանկութիւնը եւ թշուառութիւնը, մարդոյս կեանքի եւ մահու ահարկու պատերազմը մի միայն վայրկեանի վարագուրի տակ է վախճան ստանում:

Ուրեմն, Հայ մարդ, եթէ կամենուքս օգտուիլ քո կեանքից, քո անկապտելի եւ ապահով սեպհակութիւնը ներկայ վայր-

10-247

կեանդ է, գործէ գորա մէջ, սերմանէ՛ գորա մէջ, գորա մէջ եւս
 Հաստատէ քո եւ գերդաստանիդ ասպառայի հիմքը. անցեալը ան-
 գարձ*է. ասպառայն անյայտ. որչափ անհնար է անցեալից մի
 վայրկեան վերադարձնելը, նոյնչափ եւս անմտութիւն է ասպա-
 գայի ամենամտաւոր վայրկենումն անգամ ասլրելու յոյս ու-
 նենար:

Իսկ քեզ, սիրելի Հայ Ազգ, Արարատը ոչ միայն 1881 թուակա-
 նի «Նոր Գաղթն» է շնորհաւորում, այլ ամենաջերմ փափագանօք
 ցանկանումէ քեզ այն օրը, որը քո բարոյական եւ մարմնական
 վերանորոգութեան դարագլուխը պէտքէ կազմէ. փափագումէ
 այժմէն իսկ տեսնել քեզ այն արգիւնաւոր, խելացի եւ ազնիւ Հա-
 սարակական — Հայկական գործունէութեան մէջ, որը տարինե-
 րով կարող է փութացուցանել այդ ցանկալի օրւայ գալուստը:
 Սիրելի Հայ Ազգ, քեզ մանաւանդ անհրաժեշտ է «ժողով» ան-
 ջեալից, օգոթելի ներկայից, և ըստ այնմ «եղ ասպառայ անօրէնել»:
 Յետ
 գարձիւր միանգամ, դիտէ՛ քո անցեալը. նա տխուր է. այնտեղ
 մտաւոր խաւարը նսեմացրել է մարմնական ուժիդ փայլը. այն-
 տեղ տգիտութեան ժանգը կերել, մաշել է քո հայրերի եւ պա-
 պերի կեանքը. այնտեղ առելութիւնն ու նախանձը համարիւն
 ազգայիններիդ մէջ կործանիչ երկպառակութիւններով արիւ-
 նահեզ պատերազմներ է յարուցել. այն ամենը լաւ դիտէ,
 պատճառները եւ հետեւանքները ուշի ուշով քննէ, եւ ասպա-
 եթէ արդարեւ իրականացէս եւ ոչ լոկ խօսքերով ցանկութիւն
 ունիս զօրանալ բարոյապէս եւ նիւթապէս, եթէ փափագ ունիս
 լուսաւորեալ գարուս համապատասխան ազգերի շարքում դու
 եւս պատուաւոր տեղ ունենալ եւ բառի բուն նշանակութեամբ
 Ազգ անուանւիլ եւ ազգութեան իրաւունքներ վայելիլ, օգ-
 տուիր ներկայ ժամանակիս ողջամիտ եւ բարեյոյս ամեն հան-
 գամանքներից. թօթափէ՛ անտարբերութեանդ մահանման քու-
 նը, սթափէ՛, գործէ՛ անգաղար խոհեմ եւ խելացի ճանապարհ-
 ներով. գործէ՛ առանց մի ժամ կորցնելու, գործէ՛ քո ներկայ
 եւ ասպառայ սերնդոց մէջ լոյս եւ գիտութիւն տարածելու հա-
 մար, որով հաստատուն վիմի վերայ ամրացրած կլինիս քո Ազ-
 գութեան երջանիկ ու ցանկալի ասպառայի հիմքը:

Ս. Վ.

3984